

מ"ת 63579/09/19 - מדינת ישראל נגד פריד צרצור, שאוקי אבו זייד

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

מ"ת 63579-09-19 מדינת ישראל נ' צרצור ואח'

לפני	כבוד השופט אברהם הימן
המבקשת	מדינת ישראל
נגד	
המשיבים	1. פריד צרצור 2. שאוקי אבו זייד

החלטה בעניינו של משיב 1

עניינה של החלטה זו בשאלת היתכנות חלופת מעצר.

רקע דיוני

נגד המשיבים הוגש ביום 26.9.19 כתב אישום בגין מעשה שוד של עסק להמרת כספים.

כתב האישום מייחס למשיב 1 עבירות של קשירת קשר לפשע, שוד בצוותא בנסיבות מחמירות, שינוי זהות של רכב או חלק מרכב בצוותא, שיבוש הליכי משפט.

בהחלטתי מיום 17.11.19 קבעתי כי קיימות ראיות לכאורה המבססות סיכוי סביר להרשעת המשיב 1 בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום.

באותה החלטה אף פורטו עובדות כתב האישום, ובעניין אלה אפנה להחלטה.

בהחלטתי מיום 20.11.19 הוריתי על קבלת תסקיר שירות מבחן.

התסקיר הוגש וביום 12.12.19 שמעתי טיעוני באי כוח הצדדים.

תסקיר שירות מבחן

שירות המבחן אינו ממליץ על שחרורו של המשיב 1 ממעצר או על המשך מעצרו בתנאי פיקוח אלקטרוני.

מהתסקיר עולה כי המשיב 1 כבן 25, רווק אשר לטענתו מאורס מזה כשנתיים, סיים 12 שנות לימוד ללא תעודת בגרות או תעודת מקצוע, התגורר טרם מעצרו בבית הוריו בטירה ועבד כעצמאי בעבודות אלומיניום.

שירות המבחן התרשם כי המשיב 1 אדם מגובש בעל יכולות התארגנות בעל צרכי שליטה גבוהים אשר לא אפשרו שיח מקדם עמו. בשיחה עמו, תיאר המשיב 1 עצמו כאדם נורמטיבי, התקשה להתייחס לרקע למעצרו, שלל התנהלות שולית וכן שלל היכרות מוקדמת עם המשיב 2.

שירות המבחן העריך כי רמת הסיכון למעורבות חוזרת באירוע אלים מצד המשיב 1 היא בינונית וכי תוצאות אירוע כאמור צפויות להיות ברמת חומרה בינונית.

שירות המבחן בחן היתכנות לשחרור המשיב 1 למעצר בית בבית הוריו בטירה בפיקוחן של אמו, אחותו וארוסתו. באשר לאמו ולאחותו התרשם שירות המבחן כי מידת מעורבותן בחייו של המשיב 1 טרם מעצרו הייתה מועטה והן חסרות הבנה למאפייני הסיכון העולים ממצבו. באשר לארוסה, התרשם שירות המבחן כי מעורבותה הרגשית עם המשיב 1 מקשה להכיר בקיומה של בעייתיות בהתנהלותו, כי אין ביכולתה לרסן את המשיב 1 ולהציב לו גבולות וכי נוכח התייחסותה לגורמי האכיפה עולה ספק באשר למסוגלותה לדווח לגורמי אכיפת החוק במידת הצורך.

שירות המבחן העריך כי פיקוח אלקטרוני עשוי לתת מענה באשר ליציאתו של המשיב 1 מביתו, אך בשל עמדותיו והתייחסותו המצומצמת, כשהוא שולל קיומו של סיכון כלשהו, לא ניתן לשלול המשך ניהול קשרים שוליים בתוך מקום הפיקוח כאשר הפיקוח האנושי המוצע אינו ער כלל למצבי סיכון.

טיעוני באי כוח הצדדים

בא כוח המשיב 1 טען כי יש לדחות את המלצת שירות המבחן ולאשר את החלופה המוצעת. לטענתו, אין היגיון בעמדת שירות המבחן לפיה פיקוח אלקטרוני ימנע את יציאתו של המשיב 1 ממקום חלופת המעצר ובהערכתו כי לא יהא בכך למנוע המשך קשרים שוליים. בתוך כך טען הסניגור כי המשך קשרים שוליים ניתן לקיים ביתר שאת גם ודווקא בתוך כתלי בית המעצר. לטענת הסניגור, החלופה המוצעת הולמת את רמת הסיכון הבינונית שמייחס שירות המבחן למשיב 1, וכי המפקחות המוצעות מתאימות למשימת הפיקוח.

באת כוח המשיבה טענה כי המלצתו השלילית של התסקיר הולמת את התנהלות המשיב 1 כפי המתואר בכתב האישום ובמהלך החקירה, המאופיינת בהסתרה, בהכחשה ובהדגשת אורח חיים חיובי, תוך התעלמות מעברו הפלילי. בתוך כך הפנתה באת כוח המשיבה להרשעותיו הקודמות של המשיב 1 מהשנים 2015 ו-2018. באשר למפקחות המוצעות טענה כי האחות מטופלת בארבעה ילדים והאם סובלת מבעיות בריאות ומבחינה טכנית אין הן מסוגלות וזמינות למשימת הפיקוח וחסרות הבנה לסיכון הנשקף מהמשיב 1. באשר לפיקוח אלקטרוני טענה כי פיקוח זה לא ימנע המשך ניהול קשרים שוליים מבין כתלי חלופת המעצר וכי גם הפיקוח האנושי המוצע לא יוכל להפחית הסיכון לכך.

דיון והכרעה

כידוע, בהתאם לסעיף 21 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה- מעצרים), תשנ"ו-1996 (להלן: "חוק המעצרים"), מעצרו של המשיב 2 עד תום ההליכים תלוי בקיומם המצטבר של שלושה תנאים: ראיות לכאורה; עילת מעצר; היעדר אפשרות להגשים את תכלית המעצר בדרך של חלופת מעצר.

קיומה של תשתית ראייתית המקימה סיכוי סביר להרשעתו של המשיב 1 בעבירות המיוחסות נקבעה על ידי זה מכבר בהחלטה מיום 17.11.19.

באשר לעילות מעצר, נטען לקיומן של שתיים: עילת מעצר סטטוטורית משום מסוכנות ועילת מעצר משום חשש לשיבוש מהלכי משפט.

עיקר המחלוקת היא בשאלת היתכנות חלופת מעצר אשר יהא בכוחה לאיין את עילות המעצר. מחלוקת זו מתמקדת בתנאי השלישי, היינו בשאלה האם "**לא ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך של שחרור בערובה ותנאי שחרור, שפגיעתם בחירותו של הנאשם, פחות**".

בהקשר זה נקבע כי חובת בחינת חלופת מעצר "**איננה נגזרת בהכרח ובאופן בלעדי מאופי העבירה ומחומרתה**" וכי "**יש בעקרון לשקול חלופות או להורות על מעצר בדרך של פיקוח אלקטרוני גם מקום שמדובר בעבירות קשות, אשר מסוכנות גלומה בהן, ובדרך כלל נדרש לברר אם יש בחלופה המוצעת כדי ליתן מענה לחשש מפני הישנות של העבירות, שאז על בית המשפט לשחרר את הנאשם לחלופה אפשרית**" (בש"פ 1575/17 משהראוי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (5.3.17)).

בפסיקה מקובלת הפרקטיקה לבחינת היתכנותה של חלופת מעצר בדרך דו- שלבית:

"בשלב הראשון - על בית המשפט לבחון האם חלופה כלשהי עשויה, באופן עקרוני, להפיג, או למצער להפחית, את המסוכנות הנשקפת מהנאשם ברמה המתקבלת על הדעת. בפסיקה נקבע כי שחרור לחלופת מעצר תלוי, בין השאר, בשאלה האם ניתן לתת אמון בנאשם. בחינתה של סוגיה זו

תעשה, בין היתר, בהתייחס למספר תבחינים, בכללם: עברו של הנאשם; התנהגותו במהלך האירועים מושאי כתב האישום; ונסיבותיו הפרטניות של כל מקרה ומקרה ... בשלב השני - בית המשפט נדרש לבחון את החלופות הקונקרטיות המוצעות לו, לרבות האפשרות למעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני, ואת מידת התאמתם למידותיו של הנאשם הספציפי, בהתאם למאפייניו האישיים ולטיב הסיכון הנשקף ממנו ... במהלך יישום הבדיקה הדו-שלבית, ייתכנו מקרים בהם בית המשפט ישתכנע, כבר במסגרת השלב הראשון, כי המסוכנות, או החשש מפני שיבוש יהיו כה מובהקים בנסיבות המקרה, עד אשר שום חלופה לא תסכון - ואז לא יידרש בית המשפט לבחינת חלופות קונקרטיות ..." (בש"פ 5462/17 לוי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] 15.8.17).

באשר לטיב החלופה הקונקרטית המוצעת נקבע כי זו צריכה להיות הדוקה במידה סבירה באופן שיהיה בה להפחית או לאיין החשש המובנה בעילת המעצר באופן המניח את הדעת. כמו כן נקבע כי "... חלופה לעולם אינה "הרמטית", אלא באה להפחית עד למירב את הסיכון" (ראו בש"פ 10/12 מקסימנקו נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (8.1.12) פסקה יא') וכי "... חלופת מעצר איננה נועדת אלא ליצור רמה סבירה של ביטחון, להבדיל מוודאות, להשגת מטרות המעצר בדרך אחרת" (ראו בש"פ 7206/10 מדינת ישראל נ' אגרונוב [פורסם בנבו] (24.10.10)), (פסקאות 19-20).

לאחר שנתתי דעתי לטיעוני באי כוח הצדדים, למכלול הנסיבות הקשורות לעניין ולנסקר בתסקיר שירות המבחן, אני סבור כי לא ניתן לאיין את עילות המעצר בעניינו של המשיב 1 או להפחית את עוצמתן במידה סבירה באמצעות חלופת מעצר, אף לא כזו שיתווסף לה פיקוח אלקטרוני.

המעשים המתוארים בכתב האישום מלמדים על אירוע פלילי מתוכנן ומחושב מראש, אותו הוציא המשיב 1 אל הפועל יחד עם מעורבים נוספים. המדובר בשוד שבוצע לאור יום תוך שימוש בנשק קר וחם, ותוך ביצוע פעולות מתוחכמות של טשטוש זהות ועקבות והסוואת כלי הרכב ששימש את ביצוע השוד.

מעשים אלה מלמדים על מסוכנות משמעותית ברף גבוה ביותר כמו גם על חשש ממשי לשיבוש מהלכי משפט ואני סבור כי הצטברות העילות הללו יש בה כדי עוצמה גבוהה.

המסוכנות הנשקפת מהמשיב 1 כמו גם החשש כי ישבש הליכי משפט מקבלות נופך מובהק יותר לנוכח עברו הפלילי של המשיב 1 הכולל: הרשעה משנת 2018 בעבירה של הפרעה לשוטר בגינה הושת על המשיב 1 מאסר על תנאי, הרשעה משנת 2017 בעבירה של סיוע להובלה או נשיאה של נשק בגינה הושת על המשיב 1 מאסר בפועל, הרשעה משנת 2015 בעבירת של החזקת או שימוש בסמים לצריכה עצמית בגינה הושת על המשיב 1 מאסר על תנאי.

עברו הפלילי של המשיב 1 מלמד אפוא על מעורבותו הקודמת של המשיב בעבירות נשק ועל אי רתיעתו מגורמי אכיפת חוק וכן על שימוש בסמים.

לצד אלה מצטרפת התרשמות שירות המבחן כי המשיב 1 מגלה צרכי שליטה גבוהים וכי קיים פער בין הצגתו העצמית את אורח חייו לבין עברו הפלילי.

בנסיבות אלה, אני סבור כי לא ניתן ליתן במשיב 1 את האמון הנדרש כי יעמוד בתנאי חלופת מעצר, אף לא בפיקוח אלקטרוני.

אני קובע על כן כי לא תסכון חלופת מעצר בעניינו של המשיב 1.

שתיים מן המפקחות המוצעות- אמו ואחותו של המשיב 1 נחקרו לפני בדיון האחרון. התרשמתי כי קיים פער בין העמדה שהציגו השתיים בפני שירות המבחן באשר למידת מעורבותן והשפעתן על דרך חייו של המשיב 1 עובר למעצרו לבין עמדתן בעניין זה לפני. כמו כן התרשמתי כי הגם שהשתיים בעלות מוטיבציה גבוהה לסייע למשיב 1, אין בכוחן להוות גורם סמכותי ומציב גבול עבורו. דבריי אלה נאמרים מעבר לצורך, היות וכבר קבעתי כי חלופת מעצר אינה הולמת את מצבו של המשיב 1 בעת הזו.

אני מורה על מעצרו של המשיב 1 עד תום ההליכים.

המזכירות תעביר החלטתי זו לבאי כוח הצדדים ולשב"ס.

ניתנה היום, כ' כסלו תש"פ, 18 דצמבר 2019, בהעדר הצדדים.